

nieuwe boeken en rapporten

Das grosze Buch vom Vogelzug

Het 'grosze' heeft geen betrekking op de omvang van het boek, maar op de inhoud er van en wat dat betreft is het woord goed gekozen. Het is een omvangrijke populair-wetenschappelijke verhandeling van de vogeltrek in al zijn facetten. De huidige stand van de wetenschap wordt er uitvoerig in behandeld, waarbij onder meer de oriëntatie en de navigatie bij dag en nacht over duizenden kilometers, non-stop vluchten over onbekende gebieden en de exact juiste aankomst op de broedplaatsen aan de orde komen.

De gave om niet alleen de broedplaatsen maar ook de overwinteringsgebieden in de tropen terug te vinden, een gegeven waarmee elke ringer wel eens geconfronteerd wordt, wordt eveneens besproken.

Het boek behandelt niet alleen de vogeltrek in Europa, Afrika of Azië maar ook in andere continenten, waardoor het duidelijk wordt dat de vogeltrek een wereldomvattend verschijnsel is, dat ons door de schrijver uitputtend wordt voortgezet. De bewerkers hebben de tekst, die van enkele jaren terug is, niet alleen waar nodig veranderd maar ook uitgebreid met de laatste gegevens, waardoor het boek nog aan waarde heeft gewonnen ten opzichte van de oorspronkelijke uitgave. Vooral is dat het geval bij de hoofdstukken over de oriëntatie en de fysiologie van de vogeltrek.

Het boek laat zich goed lezen en is daarnaast een waardevol naslagwerk met een zeer uitgebreide literatuurlijst. Aanbevolen voor een ieder die zich voor de vogeltrek interesseert en er zich wat verder in wil verdiepen.

H.J.L.

Kai Curry-Lindahl: Das grosze Buch vom Vogelzug. Oorspronkelijke titel: Faglar över land och hav (1975). Vertaling en bewerking van Elisabeth en Einhard Bezzel. 125 afbeeldingen in zwart-wit en kleur en 19 tabellen, 208 bladzijden (1982). Uitg. Verlag Paul Parey, Spitalerstrasse 12, D-2000 Hamburg 1. Prijs f 109,80.

Het Spreeuwenboekje

Er is een bijzonder boekje verschenen. Want zonder overdrijving mag de eindredacteur, Hugh P. Gallacher, maar wel met gepaste trots zeggen dat het een uniek boekje is in zijn soort. Het is namelijk geschreven door jeugdige vogelaars in de leeftijd uiteenlopend van 11 tot 17 jaar. Aan de oorspronkelijke teksten is niets veranderd of 'verbeterd', zodat het enthousiasme en de originele aanpak van elke schrijver ongewijzigd voor het voetlicht kan komen. Zo'n monografie is nog niet eerder uitgegeven. Ieder, die jong van hart is, óók (juist!) volwassenen, zal aan dit boekje plezier beleven: wie leest immers niet graag hoe een Spreeuw een appel verorbert, hoe precies het sperpatroon van een spreeuwenjong er uitziet, hoeveel kilometers een foeragerende Spreeuw per dag kan afleggen en waarom Spreeuwen niet 's winters, maar

zomers gevoerd zouden moeten worden.

Behalve inhoud en stijl is Het Spreeuwenboekje ook nog in een ander opzicht een bijzondere uitgave. Het is namelijk in eigen beheer uitgegeven en wel om te voorkomen dat eventuele baten wegvloeien naar een commerciële uitgeverij. Het is namelijk de bedoeling de opbrengst te reserveren voor nieuwe uitgaven - van teksten die de moeite van het verspreiden waard zijn, maar waarin grote natuurboeken-uitgeverijen nu niet direct wat zien.

Hans Brouwer, Remco Daalder, Edwin Deerenberg, Petra de Graaf, Ronald van Kalmthout, Filiep Manger, Piet van Veldhuizen, Jaap Weltevrede & Mark Aswijn Wiersma: Het Spreeuwenboekje. Ingevaard, 96 bladzijden, 19 afbeeldingen van Ronald van Kalmthout, formaat 11,2 x 16,8. Onder redactie van Hugh P. Gallacher (1982). Uitg. Vogelvreugd, Voorhout. Prijs f 14,90. Verkrijgbaar door overmaking van dit bedrag op gironummer 19 67 24 ten name van H.P. Gallacher, Voorhout.

Bestrijdingsmiddelen in en om huis

De Stichting Natuur en Milieu heeft het gebruik van bestrijdingsmiddelen aan de kaak gesteld. Het gebruik van een groot aantal bestrijdingsmiddelen is vaak erger dan de kwaal. In totaal zijn er zo'n 800 verschillende merkproducten, die wij in en om het huis kunnen gebruiken. In dit boekje staat de vraag centraal of al dat bestrijdingsmiddelengedoe wel zo nodig is.

Temeer omdat het gebruik vaak enorm veel risico's inhoudt. In de brochure worden eerst de bestanddelen, die in bestrijdingsmiddelen voorkomen, besproken, vervolgens wordt per plaag (of wat daar voor moet doorgaan) nagegaan of en waarom daar iets aan moet worden gedaan. Eerst worden niet-chemische bestrijdingsmethoden behandeld (waarop zeker nog wel aanvulling mogelijk is).

Deze bestrijdingsmethoden verdienen gewoonlijk de voorkeur boven de chemische. Daarna wordt ingegaan op wat naar de mening van de auteurs de minst aanvechtbare chemische bestrijding is. De diverse bestrijdingsmiddelen, die tegen een plaag worden aanbevolen, worden daartoe beoordeeld. Ook het nut en het risico van een bestrijdingsmiddel wordt uit de doeken gedaan. Overigens is van geen enkele bestrijdingsmiddel nog bezwezen dat het veilig is en aan elk middel kleef dus een zeker risico.

Bekijken wij de risico's voor de natuur rond het huis, dan zijn vooral van belang: selectiviteit van het middel (werkt de stof tegen één soort of is de stof giftig voor alles en nog wat?) en de snelheid waarmee de stof wordt afgebroken en de mate van ophoping van de stof in organismen.

Als bijlagen vinden wij in deze brochure een overzicht van de actieve bestanddelen, die in de Nederlandse huishoudbestrijdingsmiddelen worden toegepast, gevolgd door een zeer uitgebreide lijst van de meest verkochte

merkproducten. Bij de laatstgenoemde lijst worden bij elk product acute giftigheid, gezondheidseffecten, milieu-effecten en andere belangrijke gegevens vermeld. Opmerkelijk is dat de milieu-effecten vaak nog erg globaal worden vermeld. Duidelijk is dat een product, dat giftig is voor bijen (nogal eens vermeld) óók voor andere insecten schadelijk kan zijn. Dat reeds kort na het verschijnen een tweede druk moest verschijnen wijst op de grote behoefte aan meer informatie over dit onderwerp. Wat betreft aanvullingen voor het milieu zou nog heel wat aanvulling gewenst zijn. Een gids, die voor iedereen van groot belang is, in het bijzonder voor diegenen die bestrijdingsmiddelen verkopen of daarover voorlichting aan het publiek moeten geven.

Gerda den Blaauwen-Kerst & Lucas Reijnders: Bestrijdingsmiddelen in en om het huis. 154 bladzijden, 2 bijlagen, illustraties van de 12-jarige Patrick Bos. Reeks 'Natuur en Milieu' no. 17 Uitg. Stichting Natuur en Milieu, Utrecht. Prijs f 9,-. Te bestellen door storting van dit bedrag op postgiro 9933 ten name van 'Natuurmonumenten', 's-Graveland, onder vermelding 'bestrijdingsmiddelen'.

Andere literatuur over dit onderwerp is:

Brouwer, Fop I. (1955): Lastige dieren in en om huis. Weten en Kunnen. Nieuwe Reeks nr. 262. N.V. Uitgevers Mij. Kosmos, Amsterdam.

Wibaut-Isebreë Moens, N.L. (1960): Schadelijke dieren in huis, voorkomen en bestrijden, Uitgevers Mij. C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen door overheidsinstellingen - 1978

In deze publicatie worden de resultaten weergegeven van een enquête naar het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen door Nederlandse overheidsinstellingen in 1978. Aan deze enquête hebben meegewerkt: Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, Staatsbosbeheer, het Ministerie van Defensie, de Nederlandse Spoorwegen, provinciale waterstaten, waterschappen en gemeenten. Het doel is geweest een inzicht te verkrijgen in de aard en de hoeveelheid van de door de overheid gebruikte chemische bestrijdingsmiddelen en de aard en de omvang van de toepassingssectoren.

De grootste hoeveelheid aan bestrijdingsmiddelen werd toegepast in beplantingen, gevolgd door watergangen, wegen en verhardingen en spoorwegen en emplacementen. In totaal werd 368 ha berm behandeld en 4655 km wegbermranden langs de wegen buiten de bebouwde kom. In 1978 werd bijna 217 ton aan chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt, tegen 548 ton in 1976. Ruim 92% van de toegepaste middelen bestond uit herbiciden, de rest uit insecticiden, fungiciden, grondontsmettingsmiddelen, wondafdekmiddelen en een wildafweermiddel. Blijkens het hierboven genoemde onderzoek werd door de gemeenten daarnaast nog ongeveer 341 ton aan vergiftigd lokaas uitgelegd ter bestrijding van ratten en muizen (wat heeft dit voor invloed gehad op onze stootvogels en uilen?) en werd op basis van actieve stof nog ruim 1030 kg aan insecticiden gebruikt bij de be-

strijding van insecten in en rond bebouwing. Overheidsinstellingen hadden in 1978 ruim 111.000 ha aan watergangen in onderhoud en ruim 48.300 ha aan grasbermen, daarnaast 6960 ha aan beplante bermen.

Centraal Bureau voor de Statistiek: Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen door overheidsinstellingen - 1978. 103 bladzijden, 68 tabellen en 1 aanhangsel (1981). Milieustatistiek. Met een samenvatting in de Engelse taal. Centraal Bureau voor de Statistiek, Prinses Beatrixlaan 428, Voorburg. Uitg Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage. Prijs f 23,- (exclusief verzendkosten).

Natuur- en landschapsbescherming in Nederland: aftakeling voorkomen door krachtig beleid

Door een krachtig beleid ter bescherming van natuur en landschap kan veel bewaard blijven wat dreigt verloren te gaan, en hersteld worden wat al verloren leek. Desondanks blijven natuur en landschap door vele ontwikkelingen belaagd: verstedelijking, wegeaanleg, recreatie, landbouw, industrie en consumptiegewoonten. Dit stelt de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66 in een nota, die onlangs is verschenen.

Bij de maatregelen, die de SWB D'66 voorstelt om natuur en landschap te sparen, ligt in de huidige financiële situatie de nadruk op ingrepen die weinig geld kosten. Daartoe behoort onder meer:

- een groter gebruik van de Natuurbeschermingswet (bladzijde 36 van de nota),
- de mogelijkheid de opbrengsten van terreinen van Staatsbosbeheer te gebruiken voor het beheer (bladzijde 37);
- aanpassen van wetten en verordeningen (bladzijde 60 t/m 69);
- Zonering (bijvoorbeeld het concentreren van recreatie in minder kwetsbare gebieden en het tegengaan van recreatie in waardevol natuurgebied);
- het instellen van één sterk milieuministerie, waarbij ook de natuurbescherming zou moeten worden ondergebracht (bladzijde 24 t/m 27).

In sommige gevallen is het echter noodzakelijk, dat meer geld beschikbaar komt om natuur en landschap te beschermen. Dat kan ten delen door domeingronden van het Rijk te verkopen, ten dele door ook op natuur en landschap het principe 'de vervuiler betaalt' toe te passen (bladzijde 31 t/m 34). Deze laatste gedachte moet nader worden uitgewerkt. Te denken valt aan herstel van het landschap door zand- en grintproducenten, een bijzondere verbruiksbelasting op de aankoop van pleziervaartuigen (speciaal motorvaartuigen), entreegelden in nationale parken en natuurgebieden en dergelijk. Voorzover landbouwmethoden moeten worden aangepast om natuur en landschap te sparen, zal dit in een breed pakket van maatregelen (onder meer produktiebeperking) moeten worden ingepast; het is mogelijk dat dit een geringe prijsstijging voor de consument tot gevolg heeft, maar dit wordt door de SWB D'66 aanvaard om natuurwaarden te behouden.

Uitgebreid wordt in de nota ingegaan op de verhouding van landbouw en natuur- en landschapsbescherming (bladzijde 11 t/m 14 en 70 t/m 76). Van een aangepast landbouwbeleid, waarin meer recht wordt gedaan aan differentiatie tussen landbouwbedrijven, kan een positieve invloed uitgaan. Verder wordt aangedrongen op het uitvoeren van de maatregelen uit Relatienota, waarvoor voldoende geld beschikbaar moet blijven.

Op dit moment, aldus de SWB D'66, is het tempo waarin cultuurlandschap wordt aangekocht (of door beheersovereenkomsten beschermd) zo laag, dat veel waardevolle gebieden hun karakter dreigen te verliezen. Voorstellen worden gedaan om procedures, beheersmaatregelen en dergelijke te verbeteren.

Bij de bosbouw ten slotte kan door een andere wijze van beplanting, en door herbebossing, tot een aantrekkelijker en produktiever bosbestand worden gekomen; hierbij wordt teruggesproken op een eerder door de SWB D'66 uitgegeven nota: 'Naar een meer en beter bos in Nederland' (1981).

Onder eindredactie van A.S.H. Breure, G. van Dijk & E. van Houten-van der Kallen: Natuur- en landschapsbescherming in Nederland. 96 bladzijden (1982). Uitgave Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2595 AJ 's-Gravenhage, 070-858 303, postgiro 3 322 213. Prijs f 2,- + f 0,50 administratiekosten indien het boekje niet wordt afgehaald.

Seevögel - Opfer der Ölpest

Met het invoeren van het gebruik van olie op zeeschepen en het van jaar tot jaar stijgende aardolietransport over zee is er een stookolievervuiling van de zeeën ontstaan, waaronder vooral de vogels zichtbaar lijden. Ondanks vele wetten en afspraken ter bescherming van de zee is het tot op heden nog nooit gelukt de olievervuiling en daarmee de verliezen bij de vogels in te dammen. De samenstelling, de eigenschappen en het gedrag van olie van het zee-oppervlak - ontstaan van emulsies en afbouwprocessen - hebben een variabiliteit van de omstandigheden waarbij op een vervuiling van de zee door olie gerekend moet worden.

Vogelverliezen treden geconcentreerd op aan de kusten van de gematigde klimaatzones met koude temperaturen. De schade aan vogelpopulaties hangt van het jaargetijde af en is bovendien afhankelijk van de temperatuurverhouding. De biologische afbouw van de olie gaat langzamer bij lage watertemperaturen en de vogels hebben een geringere kans, de vervuiling te overwinnen dan bij warmere temperaturen.

Dit boek gaat grondig in op de historie, de oorzaken, de werking en de hulp bij zeevogels, die het slachtoffer worden van stookolie. De auteurs hebben daarvoor ook heel wat literatuur doorgenomen, waarbij het opvalt dat Franse literatuur over dit onderwerp niet geraadpleegd is. Behalve een uitgebreide literatuurlijst zijn er vier aanhangsels met gegevens over internationale conventies ter voorkoming van vervuiling van de

zee, internationale organisaties die zich met de olievervuiling op zee bezighouden, uitrustingen die nodig is bij de hulp aan olieslachtoffers en de situatie van de broedvogels aan de Duitse Noorzeekust bij een denkbare stookolievervuiling.

Dit boek is voor Nederlandse en Belgische vogelliefhebbers aan de zee ook een interessant boek om te kunnen raadplegen in voorkomende gevallen. Het is het eerste boek dat dit onderwerp uitgebreid behandelt.

Bettina Reineking & Gottfried Vauk: Seevögel - Opfer der Ölpest. 143 bladzijden, 22 tabellen, 7 afbeeldingen, 38 zwart-wit en 9 kleurfoto's. Jordsandbuch Nr. 2 (1982). Uitg. Verein Jordsand zum Schutz der Seevögel e.V., Otterndorf/Helgoland. Prijs DM 21,50. Behalve bij de boekwinkel, ook verkrijgbaar bij Vogelwarte Helgoland, Postfach 1220, 2192 Helgoland, W.-Duitsland.

De wereld van het wad

Je zoudt dit boekje alleen al kopen om de 54 kleurige aquarellen van vogels gemaakt door Ad Cameron. Zó treffend, zó sfeervol, zó origineel. Een groot deel van deze aquarellen werd staande op het wad gemaakt met een kroontjespen, waarna er een tintje in gewassen werd. Daarvoor heeft Ad dan een klein aquareldoosje op zak. Hierdoor is het een speels boek geworden, waaraan de ter plekke afgebeelde waargenomen situaties een belangrijk aandeel hebben. Jammer dat het prentje op bladzijde 83 niet goed op de pagina terecht kwam. De schrijver verhaalt van dit unieke landschap op zijn eigen manier. Want uit zijn schrijftrant ruik je het wad en zie je het als het ware hoog en laag water worden. Het ademt een sfeer uit, die wij ook thuis nog wel weer eens even willen proeven...

Ad Cameron & Tom van Ewijk: De wereld van het wad. 94 bladzijden 54 aquarellen in kleur (1982). Uitg. Moussault, Bussum. Prijs f 29,50.

Natuurbos - Productiebos

De auteur gaat in op de systematische belangenbehartiging van het ecosysteem bos. Niet slechts de boomlaag en een aantal klimaats- en bodemfactoren (bosbouwkundig interessant), maar de hele levensgemeenschap bos met zijn talrijke relaties tussen planten en dieren, micro-organismen en omgevingsfactoren verdienen onze belangstelling. Terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, welke ook bos beheren, houden zich daar nog nauwelijks mee bezig. Met name in Zwitserland, Oostenrijk en West-Duitsland denkt men al aan een landelijk net van 'Urwaldzellen', plaatselijk wordt dit zelfs reeds gerealiseerd. Er bestaat duidelijk een tegenstelling tussen een louter productiebos en een bos dat men zou moeten beheren voor plant en dier.

Er wordt in ecoscript no. 19 van stichting Mondiaal Alternatief nader ingegaan op het probleem ecologische wenselijkheid en economische werkelijkheid. De cultivering van bossen heeft voor plant en dier ingrijpende gevolgen gehad, terwijl met voorbeelden aangegeven wordt dat natuurbos optimale levenswaarden kan bieden voor een uitzonder-

lijk uitgebreid planten- en dierenleven. De relatie bosstructuur-vogelwereld is naar verhouding het best bestudeerd.

Voorbeelden van soortverliezen zijn dan ook voornamelijk aan de vogelwereld ontleend. Auteur pleit ook voor Nederland het aanwijzen van bosreservaten van enkele tientallen ha groot. Het verlengen van de kapcyclus is slechts een stapje in de goede richting.

Het is verheugend dat nu eindelijk ook het bestaansrecht van natuurbos in de discussie is opgenomen. In elk geval is het onderwerp ook van bijzonder grote waarde voor de vogelbeschermers, die uit het goede hout gesneden is.

K.P. Kleyn: Natuurbos-productiebos. Ecoscript no. 19 van stichting Mondiaal Alternatief. Gestencil, 29 bladzijden, 8 figuren en enkele foto's (1982). Prijs f 10,- (exclusief porto). Bestelnummer: 19 N. Stichting Mondiaal Alternatief, postbus 168, 2024 AD Zandvoort, 02507-16296. Postgiro: 3141400.

Watervogels van Europa

Het is jammer dat dit uitstekend vertaalde boekje ook niet meteen is bewerkt voor de Benelux-landen. Er worden overwegend vogels in behandeld, die aan het water zijn gebonden, maar over hun voorkomen in onze lage landen wordt niet gerept. Die gegevens zouden ons dan alleen de verspreidingskaartjes moeten verschaffen en dat is voor de eenvoudige vogelliefhebber (waarvoor dit boekje toch is gemaakt) niet voldoende. Van elke vogelsoort zijn kenmerken, gedrag en leefwijze, voedsel, balts- en broedgewoonten, broedgegevens, vliegbeelden en biotopen vermeld. Bovendien is tegenover de tekst van elke soort een kleurenfoto toegevoegd.

Helaas nogal wat nestfoto's met daarbij vaak kleden, die bij ons zelden of nooit gezien kunnen worden. Behalve de soms uitstekende kleurenfoto's verschaft dit boekje eigenlijk geen nieuws of voordelen boven de reeds bestaande boeken van dit genre.

F. Sauer: Watervogels van Europa. 287 bladzijden, 382 verspreidingskaartjes, 736 kleurenfoto's, 430 tekeningen. Vertaling J. Honders (1982). Oorspronkelijke titel: Wasser-vögel. Uitg. H.J.W. Becht, Amsterdam. Prijs f 26,-.

Der Fitislaubsänger

Van de in Europa voorkomende bladzangers zijn er drie soorten, die vrijwel over het hele gebied zijn verbreid, namelijk de Tjiftjaf, de Fluiter en de Fitis. Van de beide eerste soorten verschenen reeds in 1978 en 1966 monographiën in deze serie.

De nu verschenen monographie van de Fitis is op de zelfde wijze ingedeeld door de zelfde auteur, zodat vergelijk, als die al niet in de tekst is aangehouden, erg gemakkelijk is.

De auteur heeft zich veel moeite getroost door veel literatuur door te nemen, balgenverzamelingen te onderzoeken en zelf ook talloze onderzoeken aan de soort gedaan, waaronder ringonderzoek met populatieoecologische studies. De tekst wordt door een aantal tabellen en goed uitgekozen tekeningen en foto's verduidelijkt.

Manfred Schönfeld: Der Fitislaubsänger. *Phylloscopus trochilus*. 184 bladzijden, 67 afbeeldingen, 70 tabellen (1982).

Die Neue Brehm-Bücherei No. 539. Uitg. A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt. Prijs DM 22,50.

Belaagt de Bunzing de 'vogels'?

In 'Huid en Haar' 1(4): 153-156 concludeert mevrouw J.M. Wallage-Drees (bestuurslid van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming) in haar artikel over 'De Bunzing' dat nog nimmer is aangetoond dat predatie door Bunzingen de stand van een proefdier werkelijk in gevaar heeft gebracht. Bovendien wijst zij er op dat er geen gegronde aanwijzingen zijn dat de Bunzing in aantal zou toenemen, terwijl achteruitgang voor de hand ligt. Wij zouden eigenlijk de oecologie en populatiedynamica van de Bunzing beter moeten bestuderen als wij iets meer zouden willen weten over de invloed van deze predator.

Een abonnement op het tijdschrift voor zoogdierbescherming en zoogdierstudie 'Huid en Haar' kost f 19,- voor 1983 (mits vooruit betaald op postgiro 2 707 408 ten name van mevrouw J.J.M. Ameling-Leemrijze, Didam). Wie minder wil betalen kan voor drie jaar tegelijk 3 x f 17,50 = f 52,50 overmaken. Losse nummers f 5,35 (inclusief verzendkosten).

Natuurbeschermingsroman: Het verloren woud

Er verscheen in Nederland voor het eerst een natuurbeschermingsroman, die in de eerste plaats van betekenis is vanwege zijn onderwerp. Hein Schimmel, de schrijver, is sedert 1967 verbonden aan het Rijksinstituut voor Natuurbeheer. Behalve als veldbioloog en natuurbeschermers heeft hij echter vooral zijn sporen verdiend als docent en publicist. Hij heeft de geschiedenis van het Beekbergerwoud, als historische streekroman, aan de vergetelheid willen onttrekken. De roman beschrijft het verlorengaan van het Beekbergerwoud, het laatste oerbos in Nederland (tussen Beekbergen en Klarenbeek), dat in 1869 werd verkocht en ontgonnen. Het Beekbergerwoud was uniek omdat er een groot aantal zeldzame plantensoorten voorkwam.

De roman begint met de vondst van een manuscript van Jort Plumstra, een landbouwer die zijn jeugdherinneringen rondom het woud omstreeks het midden van de vorige eeuw optekende. De vinder, een enthousiaste botanicus, begint te lezen en in zijn verbeelding speelt zich het leven van Jort Plumstra, een schuchtere, introverte jongen, die bezeten van planten is, voor hem af. Wij volgen hem op zijn vele zwerftochten door het legendarische woud en komen er van onder de indruk. Wij maken ook zijn eerste verliefdheden mee, de vriendschap met de zonderlinge Maas Veldhuizen en het kortstondige geluk met zijn vrouw Ella. Als Ella sterft, keert Jort zijn vertrouwde omgeving de rug toe en gaat naar Italië. Tijdens zijn verblijf daar verneemt hij dat zijn geliefde Beekbergerwoud is verkocht. Nu beseft hij dat het woud daardoor ten dode is opgeschreven.

Hein Schimmel: Het verloren woud. 240 bladzijden (1982). Uitg. Zuid-Hollandsche Uitgeversmaatschappij, Amsterdam-Brussel. Prijs f 24,90.